



Информация за научни становища на Европейския орган по безопасност на храните относно безопасността и ефикасността на фуражни добавки, състоящи се от етерични масла за употреба във фуражи за кучета и котки

В отговор на отправено искане от Европейската комисия, Европейският орган по безопасност на храните (ЕОБХ) е предоставил научни становища относно безопасността и ефикасността на две етерични масла, когато се употребяват като сензорни добавки (ароматизиращи вещества) във фуражи за кучета и котки. Едното етерично масло е получено от наземните части на *Anethum graveolens* L. (копър), а второто от смола на *Ferula assa-foetida* L. (масло от асафетида).

Към настоящия момент добавките са разрешени като фуражни добавки, в съответствие с вписването им в Европейския регистър на фуражните добавки съгласно Регламент (ЕО) № 1831/2003¹ (2 б натурални продукти ботанически дефинирани), но не са оценявани като фуражни добавки в Европейския съюз (ЕС). Няма специално разрешение на ЕС за който и да е от продуктите, получени от *Anethum graveolens* L и *F. assa-foetida* L, когато се употребяват като ароматизанти в храни.

1. Оценка

1.1. Произход и метод на извличане на добавките

1.1.1. Масло от копър

Добавката се получава от надземните части на *Anethum graveolens* L. Копърът е едногодишно тревисто растение, принадлежащо към семейство *Apiaceae*. Растението се характеризира със ситно разделени листа и малки бели до жълти цветове, оформени като чадърчета. Произхожда от Мала Азия и Средиземноморския регион и сега расте по целия свят. Връхните части на растението могат да се изсушават и използват като билка, а плодовете (подвеждащо наричани семена) се използват като подправка. Растението има дълга история на употреба в медицината, предимно за лечение на храносмилателни разстройства. Копърът е източник на етерични масла, получени, или само от плодовете (масло от семена на копър), или от листата и стъблата, а понякога включително и от плодовете (масло от копър).

Изходният материал за производството на масло от копър са стъблата и листата на растението, събрани преди узряването на семената. Летливите съставки се извличат чрез парна дестилация. Накратко, през растителния материал се пропуска пара. Парата извежда летливите съставки нагоре и те кондензират. След това етеричното масло се отделя от водата чрез декантиране.

1.1.2. Масло от асафетида

Маслото от асафетида се получава от смола от *Ferula assa-foetida* L.

¹ Регламент (ЕО) № 1831/2003 на Европейския парламент и на Съвета от 22 септември 2003 година относно добавки за използване при храненето на животните ОВ L 268, 18.10.2003г. специално българско издание: глава 03 том 049 стр. 155 - 170

Amber Green White

гр. София, 1618, бул. "Цар Борис III" № 136

<https://corhv.government.bg>, corhv@mzh.government.bg

тел. 02/ 427 30 56

Ferula assa-foetida L. е многогодишно тревисто растение, принадлежащо към семейство *Ariaceae*. Произхожда от южните части на Иран, Афганистан и Индия, които са и районите, в които се среща. Различни части от растението се консумират като храна (напр. коренище/корени, листа и млади издънки, както и зелевидната глава на растящото растение, но само след сваряване или накисване във вода, за да се намали характерната му миризма и вкус). Растението се събира като източник на асафетида – млечен ексудат от нарязаните листа на коренището. По традиция, се отстраняват стъблата от коренището на 4-5 годишни растения непосредствено преди цъфтежа и се правят разрези на голямото коренище, които позволяват събирането на ексудата. Повърхността на коренището изсъхва и се правят нови разрези; този процес може да се повтаря в продължение на няколко месеца. След това ексудатът или смолата се изсушават. Изсушената смола (асафетида) се използва широко в храната като ароматизант и отдавна е ценена заради лечебните си свойства. Например, медицината Аюрведа използва асафетида за лечение на храносмилателни разстройства.

Добавката се извлича от изсушената смола чрез парна дестилация. Летливите съставки кондензират и се отделят от водната фаза чрез декантиране.

1.2. Характеристика на добавките

1.2.1. Маслото от копър е течност с характерен аромат на трева. Идентифицира се с CAS № 8006-75-5², EINECS № 289-790-8³, от Асоциацията на производителите на екстракти от ароматизиращи вещества (FEMA) 2383 и CoE⁴ № 42.

Въз основа на наличните данни за характеризиране, маслото от копър се счита за напълно дефинирана смес.

1.2.2. Маслото от асафетида е течност с характерен аромат. Идентифицира се с CAS № 9000-04-8, EINECS № 289-863-4, от Асоциацията на производителите на екстракти от ароматизиращи вещества (FEMA) 2,108 и CoE № 196.

Въз основа на наличните данни за характеризиране, маслото от асафетида се счита за напълно дефинирана смес.

1.3. Примеси в добавките

Не са предоставени данни за наличието на примеси. Растителните масла се получават чрез дестилация на пара и вероятността за измеримо пренасяне на примеси е малка, с изключение на живак.

1.4. Срок на годност на добавките

Срокът на маслото от копър и маслото от асафетида е най-малко 12 месеца, когато се съхраняват в плътно затворени контейнери при стандартни условия (на хладно и сухо място, защитено от светлина), но няма данни в подкрепа на това твърдение.

1.5. Условия за употреба

1.5.1. Маслото от копър е предназначено да се добавя към пълноценни фуражи за кучета и котки при максимално предложено ниво на употреба от 20 mg/kg за кучета и 10 mg/kg за котки.

² CAS № - номер съгласно химическия регистър на Службата за химични индекси (Chemical abstract service)

³ EINECS - Европейски инвентаризационен списък на съществуващите търговски химични вещества

⁴ CoE number –номер на Съвета на Европа

Amber Green White

гр. София, 1618, бул. "Цар Борис III" № 136
<https://corhv.government.bg>, corhv@mzh.government.bg

тел. 02/ 427 30 56



1.5.2. Маслото от асафетида е предназначено за добавяне към храната за котки и кучета при максимално предложено ниво на употреба от 1,5 mg/kg за кучета и 0,2 mg/kg за котки в пълноценни фуражи.

1.6. Безопасност

Оценката на безопасността на добавките се основава на максималните нива на употреба, предложени от заявителя.

Изследвания за поносимост с целеви видове и/или токсикологични изследвания върху лабораторни животни, извършени с етеричните масла, предмет на оценката, не са предоставени.

Поради липса на данни, подходът за оценка на безопасността на смеси, чиито отделни компоненти са известни, се основава на оценката на безопасността на всеки отделен компонент (подход, основан на компонентите). Този подход изисква смесите да бъдат достатъчно добре характеризирани. Отделните компоненти могат да бъдат групирани в групи за оценка въз основа на структурно и метаболитно сходство. Тъй като оценяваните добавки са напълно определени смеси (> 99,5 % от компонентите са идентифицирани), Панелът за добавки и продукти или субстанции, използвани при храненето на животни (Панел FEEDAP) прилага подход, основан на компонентите, за да оцени безопасността на етеричните масла за целевите видове.

2. Заключение

Маслото от копър може да се произвежда от растения с различен произход и чрез различни процеси, в резултат на което се получават препарати с различен състав и токсикологичен профил. Заключениета се отнасят само за масло от копър, което не съдържа естрагол, апиол, миристицин и дилапиол, произведено чрез парна дестилация на надземните части на *A. graveolens*.

Маслото от копър е безопасно при нива на употреба от 7 mg/kg за кучета и 5 mg/kg за котки в пълноценни фуражи.

Употребата на масло от асафетида от *F. assa-foetida* е безопасна при предложените условия на употреба от 1,5 mg/kg за кучета и 0,2 mg/kg за котки в пълноценен фураж.

Етеричните масла, предмет на оценките, следва да се разглеждат като дразнещи за кожата и очите и като дермални и респираторни сенсibiliзатори.

Билката и семената на *A. graveolens*, продуктите от *F. assa-foetida* и техните масла са признати за ароматизиране на храни и функцията им във фуражите по същество би била същата, затова не се счита за необходимо допълнително доказване на ефикасността.

3. Препоръка

Спецификацията на маслото от копър трябва да гарантира, че концентрацията на естрагол, миристицин, апиол и дилапиол е възможно най-ниска и не надвишава 0,0003 % естрагол и апиол, 0,005 % миристицин и 0,01 % дилапиол.

Значение за България

Ароматизиращите вещества се използват за подобряване вкусовите качества на храните за кучета и котки и за разнообразяване на продуктите. Тъй като в България домашните любимци се смятат за членове на семейството, собствениците искат да им

Amber Green White

гр. София, 1618, бул. "Цар Борис III" № 136
<https://corhv.government.bg>, corhv@mzh.government.bg
тел. 02/ 427 30 56



осигурят най-добрата храна. Собственикът на домашен любимец е по-малко склонен да купи продукт с отблъскваща миризма. От друга страна, кучетата и котките имат своите индивидуални предпочитания към вкусове и аромати. Разнообразните натурални ароматизиращи фуражни добавки (включени в регистъра на фуражните добавки на ЕС) дават възможност на производителите на храни за кучета и котки в България да осигуряват нови комбинации от вкусове за домашни любимци, за да изберат най-привлекателните, отговарящи на най-капризния вкус, като задължително спазват безопасните нива на употреба на ароматизиращите вещества във фуражите.

Източник: Safety and efficacy of a feed additive consisting of an essential oil from the aerial parts of *Anethum graveolens* L. (dill herb oil) for use in dogs and cats (FEFANA asbl) EFSA Journal 2022;20(12):7689 <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2022.7689>

Safety and efficacy of a feed additive consisting of an essential oil from the gum resin of *Ferula assa-foetida* L. (asafoetida oil) for use in dogs and cats (FEFANA asbl) EFSA Journal 2022;20(12):7688 <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2022.7688>

Други информации в областта на фуражите и фуражните добавки могат да бъдат намерени на интернет страницата на ЦОРХВ: <https://corhv.government.bg/Фуражни-добавки-продукти-и-субстанции-във-фуражи--с-97>

Изготвил: д-р Виктория Монева, Главен специалист, Дирекция ОРХВ, ЦОРХВ

Дата: 09.01.2023 г

Amber Green White

гр. София, 1618, бул. "Цар Борис III" № 136
<https://corhv.government.bg>, corhv@mzh.government.bg
тел. 02/ 427 30 56

